

Начало > ... > Парични Искове > Искове С Малък Материален Интерес > Latvia

Искове с малък материален интерес

 Латвия

Съдържание,
предоставено от

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Наличие на специално производство по искове с малък материален интерес

На 15 януари 2018 г. в Латвия влизат в сила изменения на Гражданския процесуален закон, които заменят думите „Дела по искове с малък материален интерес“ с „Дела по опростена процедура“.

Съдия разглежда делото по опростена процедура въз основа на писмена искова молба, ако главницата на дълга или, в случай на иск за събиране на вземания за издръжка, общата сума на плащанията не надвишава 2500 EUR към датата на подаване на иска. В случай на искове за събиране на вземания за издръжка общата сума на плащанията се отнася поотделно за всяко дете. (член 250.¹⁹, параграф 2 от [Гражданския процесуален закон](#)).

Опростената процедура се урежда от глава 30 от Гражданския процесуален закон³: Член 250.¹⁸ — 250.^{27A} и следващите членове от глава 54.¹: Членове 440.¹ — 440.¹².

1.1 Приложно поле на производството, размер

Опростената процедура се прилага само по искове за събиране на парични вземания и искове за събиране на вземания за издръжка (член 35, параграф 1, точки 1 и 3 от Гражданския процесуален закон).

Разпоредбите на националното законодателство, които уреждат въпросите, свързани с опростената процедура, не се прилагат по отношение на опростената процедура за искове с малък материален интерес съгласно Регламент (ЕО) № [861/2007](#) на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. за създаване на европейска процедура за искове с малък материален интерес, освен по отношение на процедурата за обжалване на решения на първоинстанционен съд.

Държавната такса (*valsts nodeva*), която е дължима по исковата молба, е, както следва (член 34, параграф 1, точка 1 от Гражданския процесуален закон):

- а) до 2134 EUR, таксата е 15 % от цената на иска, но не по-малко от 70 EUR;
- б) от 2135 EUR до 7114 EUR, таксата е 320 EUR плюс 4 % от цената на иска над 2134 EUR.

Държавна такса не се дължи в случай на събиране на вземания за издръжка на дете или родител.

1.2 Прилагане на производството

При разглеждане на дела по опростена процедура съдът следва обикновените съдебни процедури, с някои изключения, предвидени за делата по опростена процедура. Съдията открива производството по опростена процедура въз основа на искова молба в писмен вид.

Съдът не допуска за разглеждане искова молба за опростена процедура, ако молбата не е изготвена в съответствие с образца, утвърден от Министерския съвет.

Когато съдията взема мотивирано решение да не допуска исковата молба, той изпраща това решение на ищеца и определя срок за отстраняване на нередностите. Срокът не може да бъде по-кратък от 20 дни, считано от деня на изпращане на решението. Решението на съдията може да бъде обжалвано в срок до 10 дни от датата на издаването му или в срок до 15 дни от датата на връчването му, ако местопребиваването на лицето е извън Латвия.

1.3 Формуляри

Исковата молба и отговорът на ответника трябва да бъдат изготвени на формулярите, определени в приложенията към Постановление № 305 на Министерския съвет (*Ministru kabinets*) от 29 май 2018 г. [относно формулярите, които следва да бъдат използвани при опростена процедура](#). В приложенията към посоченото постановление на Министерския съвет са включени следните формуляри:

1. Молба за опростена процедура за събиране на парични вземания (Приложение 1);
2. Молба за опростена процедура за събиране на вземания за издръжка (Приложение 2);
3. Отговор във връзка с опростена процедура за събиране на парични вземания (Приложение 3);
4. Отговор във връзка с опростена процедура за събиране на вземания за издръжка (Приложение 4).

Освен данните на ищеца и ответника във формуляра за опростена процедура следва да бъде посочена следната информация:

1. Районният (градският) съд (*rajona (pilsētas) tiesa*), в който се подава исковата молба: освен ако страните са се уговорили в договор, че всеки евентуален спор ще се разглежда на друго място, искът срещу дадено физическо лице трябва да бъде предявен пред съда по неговото декларирано местопребиваване или — в случай на юридическо лице — по неговото седалище (ако искът се отнася до дейността на клон или представителство на юридическо лице, той може да бъде предявен също по местонахождението на клона или представителството).
Информация за това кой е компетентният съд, а оттам и кой съд да бъде посочен във формуляра, може да се получи от интернет портала <https://www.tiesas.lv/>, раздел *Tiesas* („Съдилища“), *Tiesu darbības teritorijas* („Териториална компетентност на съдилищата“).
2. Следва да бъде посочен представителят на ищеца, ако ищецът желае неговите интереси да бъдат представлявани пред съда от друго лице. За да може другото лице да действа като представител в съда, трябва да бъде издадено нотариално заверено пълномощно (*pilnvara*) и да бъде отбелязано в колоната, в която се посочва основният начин на представяне. Ако представителят е адвокат (*zvērināts advokāts*), представителството трябва да бъде потвърдено с договор за представителство в съда (*orderis*), а ако адвокатът ще действа от името на страната, трябва да има писмено пълномощно (което в този случай не е задължително да бъде нотариално заверено).
3. Предмет на иска: във формуляра трябва да бъдат посочени оспорваните права и правните отношения между ищеца и ответника, за чието съществуване или отсъствие ищецът иска потвърждение от съда, като моли съда да защити неговите права или интереси, защитени от закона.
4. Начин на изчисляване на размера на иска: във формуляра за искове за опростена процедура трябва да бъде посочено основното вземане, т.е. размерът на дълга преди начисляване на лихва и санкции по договор; размерът на всички евентуални договорни санкции; всички дължими лихви по договор или по закон, както и сборът на всички тези елементи.
5. Във формуляра трябва да бъдат посочени фактите, на които ищецът основава своя иск, както и доказателства в подкрепа на посочените факти, конкретните законови разпоредби, на които се основава искът, и накрая мярката, която ищецът иска да бъде постановена от съда.
6. Исковата молба трябва да бъде подписана от ищеца или неговия представител или от ищеца заедно с представителя, ако съдът изисква това. Към исковата молба трябва да бъдат приложени документи, показващи изпълнението на всички процедури по предварително извънсъдебно разглеждане на въпроса, които се изискват от закона, и потвърждаващи фактите, на които се основава искът.

1.4 Помощ

В Гражданския процесуален закон не е изрично предвидена правна помощ за дела по опростена процедура. Всяко лице може да бъде представлявано от друго лице в дело по опростена процедура.

Ако ищецът желае неговите или нейните интереси да бъдат представлявани в съда от друго лице и исковата молба е изготвена от представителя, в нея трябва да бъдат посочени собственото и фамилното име на представителя, личен идентификационен номер и адрес за кореспонденция със съда или — ако представителят е юридическо лице — неговото наименование, номер на регистрация и седалище. Всяко физическо лице може да бъде представител в гражданско производство, при условие че е навършило 18-годишна възраст, не е поставено под запрещение и не е обект на някое от ограниченията, предвидени в член 84 от *Гражданския процесуален закон*. Ако друго лице ще действа като представител в съда, за тази цел трябва да бъде изготвено нотариално заверено пълномощно. Ищецът може да упълномощи свой представител устно пред съда, което трябва да бъде отбелязано в протокола от съдебното заседание. Представителят на юридическо лице трябва да има пълномощно в писмен вид (което не е задължително да бъде нотариално заверено) или документи, потвърждаващи, че въпросното лице е служител, който има право да представлява юридическото лице без специално пълномощно. Ако представителят е адвокат (*zvērināts advokāts*), представителството трябва да бъде потвърдено с договор за представителство в съда (*orderis*), а ако адвокатът ще действа от името на страната, трябва да има писмено пълномощно (което в този случай не е задължително да бъде нотариално заверено). Ако дадено лице е представлявано, необходимите книжа се представят пред съда и се подписват от представителя, който действа от името на страната в съответствие с пълномощното.

1.5 Правила относно събирането на доказателства

Събирането на доказателства е обект на общите разпоредби на Гражданския процесуален закон. Доказателствата в производства по опростена процедура могат да бъдат съответно под формата на становища от страните или от трети страни, показания на свидетели, писмени доказателства и становища на вещи лица.

1.6 Писмено производство

Съдията открива производството по опростена процедура въз основа на искова молба в писмен вид. На ответника се изпраща копие от исковата молба и формуляр за отговор на исковата молба; ответникът трябва да изпрати отговор в срок от 30 дни, считано от деня, в който исковата молба му е била изпратена. В зависимост от обстоятелствата и вида на делото, документите, приложени към исковата молба, също може да бъдат изпратени на ответника. Съдът указва на ответника също така, че непредставянето на отговор от негова страна няма да възпрепятства произнасянето на решение по делото и че ответникът може да поиска изслушване в съда.

Когато съдът изпраща документите на страните, той указва техните процесуални права, уведомява ги за състава на съда, който ще разглежда делото, и указва как страната може да представи възражение пред съдията. Според Гражданския процесуален закон страните имат процесуални права по отношение на подготовката на делото за разглеждане в открито заседание, които те могат да упражнят не по-късно от седем дни преди определената дата на съдебното заседание.

Ответникът може да представи своя отговор, като използва одобрения от Министерския съвет формуляр. Формулярът се съдържа в приложенията към Постановление № 305 на Министерския съвет от 29 май 2018 г. относно формулярите, които следва да бъдат използвани при опростена процедура. В отговора си ответникът трябва да посочи следната информация:

1. наименование на съда, пред който се представя отговорът;
2. собственото име, фамилното име, личен идентификационен номер и декларираното местопребиваване на ищеца, а при липса на такова — фактическото местопребиваване на ищеца; или в случай на юридическо лице — неговото наименование, регистрационен номер и седалище;
3. собственото име, фамилното име, личен идентификационен номер и декларираното местопребиваване на ответника и всеки деклариран от него допълнителен адрес, а при липса на такъв — фактическото местопребиваване на ответника; в случай на юридическо лице — неговото наименование, регистрационен номер и седалище; Освен това ответникът може да посочи и друг

- адрес за кореспонденция със съда;
4. номера на делото и предмета на иска;
 5. дали ответникът признава иска цялостно или частично;
 6. неговите възражения срещу иска, мотивите за тях, както и правните разпоредби, на които се основават;
 7. доказателства в подкрепа на възраженията срещу иска;
 8. искания за представяне на доказателства;
 9. дали ответникът желае възстановяване на съдебните разходи;
 10. дали ответникът желае възстановяване на разноските, свързани с воденето на делото, като посочи сумата и приложи документи, потвърждаващи сумата;
 11. дали ответникът иска разглеждане на делото в съдебно заседание;
 12. други обстоятелства, които ответникът смята за важни за разглеждане на делото;
 13. други искания;
 14. списък на документите, приложени към отговора;
 15. часа и мястото на изготвяне на отговора.

Ответникът има право да предяви насрещен иск в срок до 30 дни от датата, на която исковата молба е изпратена до него, ако:

1. е възможно прихващане между вземанията по първоначалния иск и по насрещния иск;
2. удовлетворяването на насрещния иск няма да позволи на съда да удовлетвори всички или част от вземанията по първоначалния иск;
3. насрещният иск и първоначалният иск са взаимосвързани и въпросът може да бъде решен по-бързо и по-правилно, ако се разглеждат заедно. Делото се разглежда по опростена процедура, ако самият насрещен иск е по опростена процедура, т.е. попада в границите на допустимия таван, и е съответно формулиран.

Ако сумата, чието събиране се иска по насрещния иск, е по-висока от тавана за опростена процедура или ако насрещният иск не е иск за събиране на парични вземания или за събиране на вземания за издръжка, съдът разглежда случая по реда на обикновеното съдебно производство.

Ако страните не желаят делото да се разглежда на съдебно заседание и съдът не смята, че е необходимо изслушване, делата по опростена процедура се разглеждат в закрито заседание при взаимна размяна на книжа и страните се уведомяват своевременно за датата, на която съкратеното съдебно решение ще бъде достъпно в онлайн системата. Датата, на която съкратеното съдебно решение е достъпно в онлайн системата, се счита за датата, на която е изготвено съдебното решение. Съдът разглежда делото на заседание по реда на обикновеното съдебно производство, ако е получил мотивирано искане за това от някоя от страните или ако съдът смята, че изслушване е необходимо. Съдът може да разгледа делото на заседание и по своя собствена инициатива. Ако местопребиваването или местонахождението на дадено лице не е в Латвия и неговият или нейният адрес е известен, доставката и връчването на съдебни документи се извършват в съответствие с международните закони, които са обвързващи за Латвия или правото на Европейския съюз, включително Регламент (ЕС) 2020/1784 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 г. относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански или търговски дела.

1.7 Съдържание на съдебното решение

По делата по опростена процедура съдът изготвя съкратено съдебно решение. Съкратеното съдебно решение се изготвя в съответствие с общите изисквания за съдържанието на съдебното решение (чл. 193 от Гражданския процесуален закон), с изключение на описателната част, в която се посочват само предметът на иска, законите и разпоредбите, на които се позовава страната, и претенцията, и мотивите на решението, което отразява само законодателството, на което се е позовал съдът.

Съдът изготвя пълно съдебно решение (съобразно общите изисквания за съдържанието на решението) по дело по опростена процедура, ако страната подаде писмено искане за изготвяне на такова решение. Искането трябва да бъде подадено до съда в срок от 10 дни от датата на обявяване на съкратеното съдебно решение (датата, на която съкратеното съдебно решение е достъпно в онлайн системата). Съдът може да изготви пълно съдебно решение и по своя собствена инициатива. Пълно съдебно

решение се изготвя от съда в срок от 20 дни от изтичане на срока за подаване на искане за изготвяне на решение. Датата, на която пълното съдебно решение е достъпно в онлайн системата, се счита за датата, на която е изготвено съдебното решение.

1.8 Възстановяване на разноски

Делата по опростена процедура подлежат на общите правила за плащане на съдебните разноски.

Когато бъде постановено едно съдебно решение, с него изгубилата страна се осъжда да заплати всички съдебни разноски на спечелилата страна (държавна такса и разходи в производството). В случай че исковата молба е удовлетворена само частично, на ответника се присъжда да заплати съдебните разноски на ищеца пропорционално на удовлетворените искания, а ищецът ще трябва да заплати съдебните разноски на ответника пропорционално на отхвърлените искания. Ако ищецът прекрати делото, той или тя трябва да възстанови направените от ответника съдебни разноски. В такъв случай ответникът не възстановява платените от ищеца съдебни разноски. Ако ищецът прекрати делото поради доброволно удовлетворяване на иска от ответника след подаването на исковата молба, тогава, по искане на ищеца, съдът може да разпорежи на ответника да заплати съдебните разноски на ищеца.

Аналогично, ако дадено дело приключи без постановяване на решение, по искане на ответника съдът може да разпорежи на ищеца да заплати съдебните разноски на ответника.

Ако ищецът е освободен от съдебни разноски, на ответника може да бъде разпоредено да плати съдебни разноски в полза на държавата пропорционално на частта от исковата молба, която е била удовлетворена.

Гаранция от 70 EUR се заплаща за акцесорен иск. Гаранцията се възстановява, ако съдът отмени или измени изцяло или частично обжалваното съдебно решение. Ако жалбата бъде отхвърлена, гаранцията не се възстановява.

1.9 Възможност за обжалване

Решение на първоинстанционен съд може да се обжалва (*apelācija*), ако:

- съдът неправилно е приложил или тълкувал дадена материалноправна норма и това е довело до неправилно произнасяне по делото,
- съдът е нарушил норма на процесуалното право и това е довело до неправилно произнасяне по делото,
- съдът е направил неправилни фактически констатации или неправилно е преценил доказателствата или е направил неправилна правна оценка на обстоятелствата по случая и това е довело до неправилно произнасяне по делото.

Ако решението по дело по опростена процедура е било взето в закрито заседание при взаимна размяна на книжа, срокът за обжалване на съдебното решение (20 дни) започва да тече, считано от деня на изготвяне на съдебното решение.

Освен елементите, предвидени в Гражданския процесуален закон, в предявена жалба поради пороци на съдебно решение трябва да бъде посочено следното:

- коя материалноправна норма е била приложена или тълкувана неправилно от първоинстанционния съд или коя норма на процесуалното право е нарушена и по какъв начин това е повлияло върху произнасянето по делото;
- кои от фактическите констатации, направени от първоинстанционния съд, са неправилни, кои доказателства са били преценени неправилно, от какво е видно, че правната оценка на обстоятелствата по делото е погрешна, и по какъв начин това е повлияло върху произнасянето по делото.

Съдията от първоинстанционния съд решава дали да допусне жалбата и определя срок, в който жалбоподателят трябва да отстрани нередовностите, ако жалбата не отговаря на изискванията на Гражданския процесуален закон или ако, в предвидените от закона случаи, не е приложен превод на жалбата и на свързаните с нея документи. Ако нередовностите бъдат отстранени в рамките на

определения срок, се смята, че жалбата е подадена в деня, в който е представена за първи път. В противен случай се смята, че такава изобщо не е подавана и тя се връща на жалбоподателя.

Не се допуска жалба, която не е подписана или е представена от лице, което не е било надлежно упълномощено за тази цел, или за която не е била платена държавна такса (дължимата държавна такса за жалба е в размер, изчислен според размера на иска пред първоинстанционния съд), като същата се връща на жалбоподателя. Решението за отказ да се приеме жалба не може да се обжалва.

След като се увери, че са спазени процедурите за подаване на жалби, съдията или в определени случаи състав от трима съдии от апелативния съд взема решение за откриване на производство по обжалване в срок до 30 дни от получаването на жалбата.

Ако е налице поне едно от основанията за обжалване, съдията взема решение за откриване на производство по обжалване и уведомява страните незабавно, като посочва срок за представяне на писмени становища.

Ако съдията, който е натоварен с вземането на решение по дадена жалба, смята, че производство по обжалване не трябва да бъде образувано, въпросът за образуване на производството се решава от състав от трима съдии.

Ако поне един от тримата съдии е на мнение, че е налице поне едно от основанията за образуване на производство по обжалване, съдията взема решение за образуване на производство по обжалване и незабавно уведомява страните.

Ако съдиите единодушно решат, че не е налице нито едно от основанията за образуване на производство по обжалване, те вземат решение за отказ да образуват производство по обжалване и незабавно уведомяват страните. Решението се изготвя като резолюция (*rezolūcija*) и не може да се обжалва.

В срок до 20 дни от деня, в който апелативният съд уведоми страните за откриване на производството, страните могат да представят писмени становища по жалбата.

След като бъде изпратено уведомление за откриване на производство по обжалване, страната има 20 дни, в който срок да представи насрещна жалба. Ако бъде получена насрещна жалба, съдът незабавно изпраща копия до другите страни.

В делата по опростена процедура решение по жалбите се взема в закрито заседание при взаимна размяна на книжа; страните биват уведомени своевременно за датата, на която съдебното решение ще бъде достъпно онлайн, и се информират за състава на съда и за правото им на възражение срещу даден съдия. Съдебното решение се смята за изготвено в деня, в който стане достъпно в онлайн системата. Ако обаче съдът намери за необходимо, при дело по опростена процедура решение по жалбата може да бъде произнесено в съдебно заседание.

Касационно обжалване на решението на апелативния съд не се допуска и то влиза в сила, когато бъде произнесено или, ако е взето в закрито заседание при взаимна размяна на книжа, на датата, на която е изготвено.

■ Последна актуализация: 08/05/2024

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.